

וּבְדִין קָדְשָׁא בְּרִידָא הוּא יוֹקִים לָהּ לְכַנְסַת
 יִשְׂרָאֵל, וְאִיהוּ יוֹקִים סְמְכִין, וְסְכִין, וְכָל
 אֵינוֹן תְּקָרִי בֵּיתָא, בְּתַקְוֵנוֹי, (ס"א בְּתַקִּיפּוֹ) לְעֵלָם
 וְלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא. וּכְתִיב (ישעיה נד) תְּרַחֲבֵי מְקוֹם
 אֶהְלֵךְ וְגו', בְּגִין דִּיתְבַּלַּע סְטָרָא אַחְרָא, וְלֹא יְקוּם
 לְעֵלְמִין וּבְדִין, (ישעיה כה) וְחֶרְפַת עַמּוֹ יִסִּיר מֵעַל כָּל
 הָאָרֶץ כִּי יִי דִבֵּר.

וַיִּקָּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁפָּן, (שמות לט) בְּהֵהוּא זְמַנָּא
 דְּאֵלִין סְמְכִין אֶתְקַמוּ, וְאֶתִּיהִיבוּ
 בְּאַתְרֵיהוּ, הֵהוּא זְמַנָּא אֶתְרַפוּ וְאֶתְעַבְרוּ מֵאַתְרֵיהוּ
 סְמְכִין בְּאַתַר סְטָר אַחְרָא, וְעַל דָּא, וַיִּתֵּן אֶת אֲדָנָיו.
 מָאִי וַיִּתֵּן. אֵלָא אוֹלִיפְנָא, דְּחָמָא מֹשֶׁה לְקַמֵּיה
 לְסַמְא"ל חֵיבָא, דְּהָהוּ אָזִיל לְגַבִּיּה לְקַטְרָגָא
 לִיה, וּבְדִין אֶתְקִיף בֵּיה מֹשֶׁה, וְקָשִׁיר לִיה קַמֵּיה,

לשון הקודש

וְאִזּוּ הַקְדוּשׁ בְּרִידָא הוּא יוֹקִים אֶת כַּנְסַת
 יִשְׂרָאֵל, וְהוּא יוֹקִים עַמּוּדִים וְסְפִים, וְכָל
 אוֹתָן תְּקֻרוֹת הַבֵּית בְּתַקְוֵנוֹי (בְּחֻק),
 לְעוֹלָם וְלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים. וּכְתוּב (ישעיה נד)
 תְּרַחֲבֵי מְקוֹם אֶהְלֵךְ וְגו', מִשּׁוּם שְׂיִבְלַע
 הַצַּד הָאֲחֵר וְלֹא יְקוּם לְעוֹלָמִים. וְאִזּוּ, (שם)
 וְחֶרְפַת עַמּוֹ יִסִּיר מֵעַל כָּל הָאָרֶץ כִּי
 ה' דִּבֵּר.

מַה זֶה וַיִּתֵּן? אֵלָא לְמַדְנּוּ שְׂרָאָה מֹשֶׁה
 לְפָנָיו אֶת סַמְא"ל הַרְשָׁע, שְׁהֵיהּ הוֹלֵךְ
 אֵלָיו לְקַטְרָג לּוֹ, וְאִזּוּ הַחֲזִיק בּוֹ מֹשֶׁה

וְאוֹקִים לִיָּה לְמִשְׁפָּנָא, וַיְהִי לְסִמְכוּי. דְּכָתִיב וַיִּתֵּן
 אֶת אֲדָנָיו. וַיִּתֵּן: בְּתַקִּיפוֹ, דְּלֹא יָכִיל בְּר נָש אַחְרָא
 לְשִׁלְטָאָה עָלֶיהָ, וְלִמְיָהב סִמְכוּן בְּאַתְרֵיהּוּ, כְּמִשְׁה.
 דְּהָא בְּתַקִּיפוֹ רַב, אוֹקִים לִיָּה מִשְׁה.

בְּהֵהוּא יוֹמָא דְאַתְקָם מִשְׁפָּנָא, כַּד שָׁאֲרֵי מִשְׁה
 לְאַקְמָא לִיָּה, בְּחַד בְּנִיסָן הָוָה, וּבְהֵהוּא
 זְמָנָא, תַּקִּיפוֹ דְסִטְרָא אַחְרָא הָוָה בְּעֵלְמָא, דְּהָא
 בְּיוֹמֵי דְנִיסָן, רִישׁ תּוֹרָא בְּדִיקוּלָא (פְּלִיג לְאַגְרָא). תְּנִינָן.
 וּבְנִיסָן שָׁאֲרֵי מִשְׁה, וְחָמָא לִיָּה לְסִמְכוּל, אֲזִיל
 סַחְרֵינָהּ, לְעַרְבָבָא לִיָּה, וְאַתְנַפֵּר עָלֶיהָ מִשְׁה, וּכְדִין,
 וַיִּתֵּן אֶת אֲדָנָיו. שָׁאֲרֵי הוּא וַיְהִי לְתַתָּא, וְשָׁאֲרֵי
 מָאן דְּשָׁאֲרֵי וַיְהִי (דף רמ"א ע"א) לְעֵילָא דָּא לְקַבֵּל דָּא.

בְּיוֹמָא דְאַתְקָם הָאֵי מִשְׁפָּנָא לְתַתָּא, אַתְקָם
 מִשְׁפָּנָא אַחְרָא קְדִישָׁא לְעֵילָא, וּמִשְׁפָּנָא

לשון הקודש

האחר הנה בעולם, שהרי בימי ניסן,
 ראש השור הוא באבוס (עלה לב), שנינו.
 ובניסן התחיל משה וראה את סמא"ל
 הולך סביבו לערבב אותו, והתנפּר עליו
 משה, ואז - ויתן את אדניו. הוא
 התחיל ונתן למטה, והתחיל מי
 שהתחיל ונתן למעלה זה כנגד זה.

ביום שהוקם המשכן הנה למטה, הוקם
 משכן אחר קדוש למעלה, והמשכן

וקשר אותו לפניו, והקים את המשכן
 ונתן את התומכים שלו, שכתוב ויתן
 את אדניו. ויתן - בכת, שלא יוכל אדם
 אחר לשלט עליו ולתת תומכים
 במקומם כמשה, שהרי בחזק רב הקים
 אותו משה.

באותו יום שהוקם המשכן, בשהתחיל
 משה להקים אותו, זה הנה באחד
 בניסן, ובאותו זמן החזק של הצד

עֲלָאָה טָמִיר וְגַנְיֹו, אִפִּיק נְהוּרִין לְכָל סְטָר,
וְאֵתְנַהְרוּן עֲלָמִין.

רַבִּי יוֹסִי שָׁאִיל לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לִיה, תִּלְתַּת
מִשְׁכְּנֵינִי חֲמִינָן בְּקָרָא, דְּכִתְיִב, (במדבר ט) וּבִיּוֹם
הַקִּיּוֹם אֶת הַמִּשְׁכָּן, כִּפְסָה הָעֵנָן אֶת הַמִּשְׁכָּן לְאַהֲלֵ
הָעֵדוּת, וּבָעֶרְבַּ יִהְיֶה עַל הַמִּשְׁכָּן כְּמִרְאָה אִשׁ עַד
בֶּקֶר, הָא תִּלְתַּת מִשְׁכְּנֵינִי הָכָא. וְאַמַּאי מִשְׁכְּנָא, וְלֹא
בֵּית, דְּהָא בֵּית אֶצְטְרִיךְ וְלֹא מִשְׁכָּן.

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה טו) כֹּה אָמַר יְיָ הַשָּׁמַיִם כְּסָאֵי
וְגו'. תָּא חֲזִי, קְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְרַעֵי בְּהוּ
בְּיִשְׂרָאֵל לְאַחֲסִנְתִּיהָ וְעַדְבִּיהָ, וְקָרִיב לוֹן לְגַבִּיהָ.
וְהָא אִוְקִימָנָא דְעֵבֵד מַנְיִיהוּ דְרַגִּין יְדִיעָאן בְּהָאֵי
עֲלָמָא, כְּגוֹזְנָא דְלַעִילָא, לְשַׁכְּלָלָא עֲלָמִין כְּלָחוּ
כְּחַד, עִילָא וְתַתָּא. דְּכִתְיִב הַשָּׁמַיִם כְּסָאֵי וְהָאֲרִין
קְדוּם רַגְלֵי לְשַׁכְּלָלָא עִילָא וְתַתָּא לְמַחְוֵי חַד.

לשון הקודש

וְלֹא בֵּית, שְׁהַרֵּי בֵּית צְרִיף וְלֹא מִשְׁכָּן?
פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה טו) כֹּה אָמַר ה' הַשָּׁמַיִם
כְּסָאֵי וְגו'. בֵּא וּרְאָה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
הַתְרַצָּה בְּיִשְׂרָאֵל לְנַחֲלָתוֹ וְגוֹרְלוֹ וְקָרִיב
אוֹתָם אֵלָיו, וְהָרִי בְּאַרְגָּנוֹ שְׁעֵשָׂה מִהֶם
דְּרַגּוֹת יְדוּעוֹת בְּעוֹלָם הוּא כְּמוֹ
שְׁלֻמְעֵלָה, לְתַקֵּן אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת כְּאַחַד
– מַעֲלָה וּמַטָּה, שְׁכַתּוֹב הַשָּׁמַיִם כְּסָאֵי

הָעֵלְיוֹן הַטָּמִיר וְהַגְּנוּז הוֹצִיא אוֹרוֹת לְכָל
צַד וְהוֹאֲרוּ הָעוֹלָמוֹת.
רַבִּי יוֹסִי שָׁאִיל אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ,
שְׁלֻשָּׁה מִשְׁכְּנוֹת רְאִינוּ בְּמִקְרָא, שְׁכַתּוֹב
(במדבר ט) וּבִיּוֹם הַקִּיּוֹם אֶת הַמִּשְׁכָּן, כִּפְסָה
הָעֵנָן אֶת הַמִּשְׁכָּן לְאַהֲלֵ הָעֵדוּת, וּבָעֶרְבַּ
יִהְיֶה עַל הַמִּשְׁכָּן כְּמִרְאָה אִשׁ עַד בֶּקֶר.
הָרִי שְׁלֻשָּׁה מִשְׁכְּנוֹת כְּאֵן. וְלָמָּה מִשְׁכָּן

תָּא חֲזִי, הַשָּׁמַיִם כְּסָאֵי, דָּא רְקִיעָא דִיעֲקֵב שְׂרִיא
בֵּיה, דְּאִיהוּ דִּיּוֹקְנָא עֲלָא, לְכוּרְסִיָּא (כ"א)
כּוּרְסִיָּא עֲלָא לְדִיּוֹקְנָא) עֲלָא קְדִישָׁא. וְהָאֶרֶץ הָדוּם רַגְלֵי,
דָּא רְקִיעָא דְדוֹד מְלָכָא שְׂרִיא בֵּיה, לְאִתְהַנָּא
מִזִּיּוּא דְאַסְפֵּקְלָרִיא דְנַהֲרָא. וּבְגִין דְּבַעֵי לְאִתְפַּשְׁטָא
יִתִּיר לְתַתָּא אָמַר הָדוּם רַגְלֵי. אִיזָה בֵּית אֲשֶׁר
תְּבַנּוּ לִי, דָּא בְּנִין בֵּית מְקַדְשָׁא. וְאִיזָה מְקוּם
מְנוּחָתִי, דָּא בֵּית קֳדָשׁ הַקְּדָשִׁים דְּלְתַתָּא.

אַבְל תָּא חֲזִי, כָּל זְמַנָּא דְאַזְלוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּרָא,
הָוָה לְהוּ מִשְׁפָּן, עַד דְּאָתוּ לְשִׁילָה, וְהָוָה
תַּמָּן. וְדָא אִיהוּ רְזָא, לְאַמְשָׁכָא דָּא בְּדָא, וְלֹאֲעֲלָא
דָּא בְּדָא, לְאִתְקַשְׂרָא דָּא בְּדָא, בְּגִין לְאַנְהָרָא. אַבְל
לֹא לְנִיחָא. דְּהָא לֹא נִיחָא, פֶּר כִּד אִתְבְּנִי בִי
מְקַדְשָׁא, בְּיֻזְמוֹי דְשְׁלֵמָה מְלָכָא, דְּהָא כְּדִין אִיהוּ

לשון הקודש

תבנו לי - זה בנין בית המקדש. ואי זה
 מקום מנוחתי - זה בית קדש הקדשים
 שלמטה.

אַבְל בא וראה, כל זמן שהלכו ישראל
 במדבר, היה להם משכן, עד שבאו
 לשילה והיה שם. והיו סוד להמשיך זה
 בזה ולהכניס זה בזה, להתקשר זה בזה
 כדי להאיר, אבל לא למנוחה. שזו לא
 למנוחה, רק בשיבנה בית המקדש בימי

והארץ הדם רגלי. לתקן מעלה ומטה
 ולהיות אחד.

בַּא וראה, השמים כסאי - זה הרקיע
 שיעקב שרוי בו, שהוא דיוקן עליון
 לכפא (כפא עליון לדיוקן) העליון הקדוש.
 והארץ הדם רגלי - זהו הרקיע שדוד
 המלך שרוי בו להנות מזיו האספקלריה
 המאירה. ומשום שרוצה להתפשט יותר
 למטה, אמר הדם רגלי. אי זה בית אשר

מְנוּחָה לְעֵילָא וְתַתָּא. בְּגִין דְּתַמְן תְּקִיפוּ דְנִיחָא,
וְלֹא לְנַטְלָא מֵאַתָּר לְאַתָּר.

וּבְגִין כֵּךְ אֵית מִשְׁכָּן, וְאֵית בֵּית. מִשְׁכָּן: כְּמָה
דְּאֵת אָמַר, (ויקרא כו) וְנָתַתִּי מִשְׁכָּנִי בְּתוֹכְכֶם
וְלֹא תִגְעַל נַפְשֵׁי אֶתְכֶם. מָאֵי מִשְׁכָּנִי. מִשְׁכְּנוֹתַי
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא, דְּלִהוּן גְּבִייהוּ דְיִשְׂרָאֵל. מָאֵי
טַעמָא. בְּגִין דְּכְתִיב וְלֹא תִגְעַל נַפְשֵׁי אֶתְכֶם.

מָה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אֵלָּא מִשְׁכָּן, כְּמִלְפָּא דְאֵתִי
לְגַבֵּי רְחִימִיָּה, וְלֹא מִיִּיתִי כָּל אוֹכְלוּסִין דִּילִיָּה
עַמִּיָּה, בְּגִין דְּלֹא לְאַטְרַחָא עָלֵיהּ, אִיהוּ אֵתִי לְגַבִּיָּה
בְּזַעִיר חִילּוּן. בֵּית: דְּכָל חִילּוּן וְכָל אוֹכְלוּסִין דִּילִיָּה,
כְּלָהוּ אִיִּיתִי עַמִּיָּה, לְדִיִּירָא בְּתַהוּא בֵּיתָא, וְדָא
אִיהוּ בֵּין מִשְׁכָּן וּבֵין בֵּית. בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, אִיהוּ
דִּיִּירָא דְנִיחָא לְעֵלְמִין, בְּכָל אֵינוּן רְתִיכִין, בְּכָל

לשון הקודש

משום שפְּתוּב וְלֹא תִגְעַל נַפְשֵׁי אֶתְכֶם.
מָה בֵּין זֶה לְזֶה? אֵלָּא מִשְׁכָּן, כְּמוּ מְלָךְ
שֶׁהוּלָךְ לְאַהוּבּוֹ, וְלֹא מִבֵּיא אֵת כָּל
גְּדוּדָיו עִמּוֹ. כְּדִי לֹא לְהַטְרִיחַ עָלָיו, הוּא
כָּא אֵלָיו בְּמַעַט חִילּוּת. בֵּית – שְׂאֵת כָּל
חִילּוּתָיו וְאוֹכְלוּסִין, אֵת כָּלֶם מִבֵּיא עִמּוֹ
לְדוּר בְּאוֹתוֹ הַבֵּית. וְזֶהוּ בֵּין מִשְׁכָּן וּבֵין
בֵּית. בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ הוּא דִּיִּירָא שֶׁל מְנוּחָה

שְׁלֵמָה הַמְּלָךְ, שֶׁהָרִי אִזּוּ הִיא מְנוּחָה
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, מִשּׁוּם שֶׁשָּׂם הַזֶּקֶן
הַמְּנוּחָה, וְלֹא לְנַסֵּעַ מִמְּקוֹם לְמְקוֹם.
וּמִשּׁוּם כֵּךְ יֵשׁ מִשְׁכָּן וְיֵשׁ בֵּית. מִשְׁכָּן
– כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כו) וְנָתַתִּי מִשְׁכָּנִי
בְּתוֹכְכֶם וְלֹא תִגְעַל נַפְשֵׁי אֶתְכֶם. מָה זֶה
מִשְׁכָּנִי? מִשְׁכְּנוֹתָיו שֶׁל הַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ
הוּא שִׁיחָיו אֵצֶל יִשְׂרָאֵל. מָה הַטַּעַם?

אֵינֹן דְּיוֹקְנֵי, בְּכָל אֵינֹן עוֹבְדֵי, בְּגוֹנָא דְלַעִילָא.
 לְתַבְרָא (ד"א לְחַבְרָא) עוֹבְדֵי דְלְתַתָּא, בְּגוֹנָא דְלַעִילָא.
 מִשְׁכָּן, בּוֹעִיר דְּיוֹקְנֵי, בּוֹעִירֵי עוֹבְדֵי, לְנַטְלָא
 מֵאַתָּר לְאַתָּר, וְכֹלָא בְרִזָּא דְלַעִילָא.

תָּא חַזִּי, כַּד פֿקִיד קֹדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמִשָּׁה עַל
 מִשְׁכָּנָא, לֹא הָוּה יָכִיל לְמִיקָם בֵּיהּ, עַד
 דְּקוֹדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַחֲמֵי לִיהּ כֹּלָא בְּדְיוֹקְנֵיהּ, כָּל
 מְלָה וּמְלָה. בְּמָה אַחֲזֵי לִיהּ. בְּאַשָּׁא חוֹרָא, וּבְאַשָּׁא
 אוֹכְמָא, וּבְאַשָּׁא סוֹמְקָא, וּבְאַשָּׁא יְרוֹקָא. מַה כְּתִיב,
 (שְׁמוֹת כ"ה) וְרָאָה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתָם אֲשֶׁר אֶתָּה מְרָאָה
 בְּהָר. עִם כָּל דָּא אַקְשֵׁי לִיהּ לְמִשָּׁה.

תָּא חַזִּי, אַף עַל גַּב דְּאַחֲזֵי לִיהּ עֵינָא בְּעֵינָא לָא
 בְּעָא מִשָּׁה לְמַעַבְד. וְאִי תִימָא דְאִיהוּ לָא יָדַע
 לְמַעַבְד, אוֹ חֲכַמְתָּא לָא הָוּה עֲמִיהּ. תָּא חַזִּי,

לשון הקודש

לוֹ אֶת הַכֹּל בְּדַמּוֹתוֹ כֹּל דְּבַר וְדְבַר.
 בְּמָה הוּא הִרְאָה לּוֹ? בְּאֵשׁ לְבָנָהּ וּבְאֵשׁ
 שְׁחָרָהּ וּבְאֵשׁ אֲדָמָהּ וּבְאֵשׁ יִרְקָהּ. מַה
 כְּתוּב? (שְׁמוֹת כ"ה) וְרָאָה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתָם
 כְּכֹל אֲשֶׁר מְרָאָה בְּהָר. עִם כָּל זֶה
 הִתְקַשָּׁה מִשָּׁה.

בַּא וְרָאָה, אַף עַל גַּב שְׁחָרָהּ לּוֹ עֵינִי
 בְּעֵינִי, לֹא רָצָה מִשָּׁה לַעֲשׂוֹת. וְאִם תֵּאמַר
 שֶׁהוּא לֹא יָדַע לַעֲשׂוֹת אוֹ שֶׁחֲכַמָּה לֹא

לְעוֹלָמִים בְּכָל אוֹתָן הַמְרַכְּבוֹת, וּבְכָל
 אוֹתָם הַדְּיוֹקְנָאוֹת, וּבְכָל אוֹתָם הַמַּעֲשִׂים
 כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה, לְשַׁבֵּר (לְחַבֵּר) אֶת הַמַּעֲשִׂים
 שְׁלַמְפּוֹה כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה. מִשְׁכָּן, בְּקַטָּן
 הַדְּמִיוֹת, בְּמַעֲשִׂים קְטָנִים, לְנַסֵּעַ מִמְּקוֹם
 לְמְקוֹם, וְהַכֹּל בַּסּוּד שְׁלַמְעֵלָה.

בַּא וְרָאָה, בְּשַׁעֲוָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אֶת מִשָּׁה עַל הַמִּשְׁכָּן, לֹא יָכוֹל הָיָה
 לַעֲמֵד בּוֹ, עַד שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִרְאָה

בְּצִלְאֵל וְאַהֲלִיאֵב, וְכָל אֵינֹנֵי שְׂאֵר אֶחָדֵינוּ, אֵף עַל
 גַּב דָּלָא חָמוֹ כְּמֹשֶׁה, מַה כְּתִיב, וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת
 כָּל הַמַּלְאכָה וְהִנֵּה עָשׂוֹ אוֹתָהּ וְגו', אִי אֵינֹנֵי דָלָא
 חָמוֹ, עָבְדוּ כֵךְ. מֹשֶׁה דְחָמָא, עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה.
 אֵלָא מֹשֶׁה, אֵף עַל גַּב דְּאַסְתִּילֵק מִן מִשְׁכְּנָא
 מִעֲבִידְתָּא, כִּלְאֵ הָוֵה בִּידֵיהּ, וְעַל יְדֵיהּ, וְאִיהוּ אֶקְרִי
 עַל שְׁמִייהּ, וְעַל דָּא כְּתִיב וְרָאָה וַעֲשֵׂה.

דְּבַר אַחַר, מֹשֶׁה אֶסְתִּילֵק מִן דָּא, וְיִהִיב דְּוִכְתִּיָּה
 לְאַחֲרָא, עַד דְּאָמַר לִיָּה קְדָשָׁא (דף רמ"א ע"ב)
 בְּרוּךְ הוּא (שְׁמוֹת ל"א) רֵאֵה קָרָאתִי בְּשֵׁם בְּצִלְאֵל, וְאִתּוּ
 אֶהֱלִיאֵב. וְכְתִיב וַעֲשֵׂה בְּצִלְאֵל וְאַהֲלִיאֵב וְכָל אִישׁ
 חֲכָם לֵב. אִי יִקְרָא דָּא, הָוֵה דְּמֹשֶׁה, דְּאִיהוּ יַעֲבִיד
 לִיָּה, יִתְקַיֵּים בֵּיהּ תְּדִיר. (ס"א יִתִּיר תְּדִיר)

לשון הקודש

וַעֲשֵׂה.

דְּבַר אַחַר - מֹשֶׁה הִסְתִּילֵק מִזֶּה וְנָתַן
 מְקוֹמוֹ לְאַחַר, עַד שְׁאָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, רֵאֵה קָרָאתִי בְּשֵׁם בְּצִלְאֵל,
 וְאִתּוּ אֶהֱלִיאֵב. וְכְתוּב, וַעֲשֵׂה בְּצִלְאֵל
 וְאַהֲלִיאֵב וְכָל אִישׁ חֲכָם לֵב. אִם הַכְּבוֹד
 הָוֵה הָיָה שֶׁל מֹשֶׁה, שְׂהוּא יַעֲשֵׂה אוֹתוֹ
 - יִתְקַיֵּים בּוֹ תְּמִיד (יִתִּיר תְּמִיד).

הִיָּתָה עֲמוֹ - בֵּא וְרָאָה, בְּצִלְאֵל
 וְאַהֲלִיאֵב וְכָל שְׂאֵר אוֹתָם הָאֲחֵרִים, אֵף
 עַל גַּב שְׂלָא רָאוּ כְּמוֹ מֹשֶׁה, מַה פְּתוּב?
 וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמַּלְאכָה וְהִנֵּה עָשׂוֹ
 אֹתָהּ וְגו'. אִם הֵם שְׂלָא רָאוּ עָשׂוֹ כֵךְ -
 מֹשֶׁה שְׂרָאָה עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה. אֵלָא
 מֹשֶׁה, אֵף עַל גַּב שְׂהִסְתִּילֵק מִהַמִּשְׁכָּן
 מִהַעֲבוּדָה שְׁלוֹ, הַכָּל הָיָה בְּיָדוֹ וְעַל יָדוֹ,
 וְהוּא נִקְרָא עַל שְׁמוֹ, וְעַל זֶה פְּתוּב וְרָאָה

וְעַם כָּל דָּא, בִּיּוֹן דְּאִיהוּ פְּקִיד, וּבְפְקוּדֵיהּ יתְעַבִּיד,
 אִיהוּ עֶבֶד כְּלָא. תּוּ, כָּל עֲבִידָתָא לָא קִיּוּמָא,
 אֵלָא בְּסִיּוּמָא דְּעוּבְדָא, וְעַל דָּא, וַיָּקָם מֹשֶׁה אֶת
 הַמִּשְׁכָּן. בָּעוּ לְאַקְמָא לִיהּ כָּל אֲיִנוּן חֲכִימֵי לְבָא,
 וְלֹא הָוּה מִתְקַיִים, בְּגִין יְקָרִיָּה דְּמֹשֶׁה, עַד דְּאָתָא
 מֹשֶׁה, וְאוֹקִים לִיהּ. וְהָא אוֹקְמוּהָ.

וַיָּקָם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. (שמות מ) רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח,
 אֵל תִּשְׁמְחֵי אוֹיְבֵתִי לִי כִי נִפְלַתִּי
 קָמְתִי וְגו'. מָאן אוֹיְבֵתִי לִי. דְּבָבוּ דְּמַלְכוּ חִיבָא
 בְּמַלְכוּת קְדִישָׁא. וְהָא קָרָא בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אָמַר
 לִיהּ, אֵל תִּשְׁמְחֵי אוֹיְבֵתִי לִי כִי נִפְלַתִּי קָמְתִי, מַה
 דְּלִית לָךְ הָכִי (נ"א לָהּ הָכִי) לְמַלְכוּ אַחֲרָא, דְּכִיּוֹן
 דְּתַפּוּל לָא תְּקוּם לְעֵלְמִין. אֲבָל בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, אַף
 עַל גַּב דְּנִפְלַת, תְּקוּם וְקָמַת שְׂאֵר זְמַנִּין. דְּכִתִּיב
 כִּי נִפְלַתִּי קָמְתִי.

לשון הקודש

פָּתַח, (מִיכָה ז) אֵל תִּשְׁמְחֵי אוֹיְבֵתִי לִי כִי
 נִפְלַתִּי קָמְתִי וְגו'. מִי אוֹיְבֵתִי לִי? זו
 מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שְׁשׂוֹנְאָת אֶת מַלְכוּת
 הַקְּדוּשָׁה. וּפְסוּק זֶה אָמְרָה אוֹתוֹ בְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל, אֵל תִּשְׁמְחֵי אוֹיְבֵתִי לִי כִי נִפְלַתִּי
 קָמְתִי, מַה שְׂאִין לָךְ בְּךָ (לָהּ בְּךָ) בְּמַלְכוּת
 אַחֲרָת, שְׂכִיּוֹן שְׂתַפּוּל, לֹא תְּקוּם
 לְעוֹלָמִים. אֲבָל בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל – אַף עַל

וְעַם כָּל זֶה, בִּיּוֹן שֶׁהוּא צוּה וּבְמַצְוֹתוֹ
 נַעֲשֶׂה, הוּא עֹשֶׂה הַכֹּל. וְעוֹד, כָּל מַעֲשֶׂה
 אֲיִנוּ עוֹמֵד אֵלָא בְּסִיּוּם הַמַּעֲשֶׂה, וְעַל בֵּן
 וַיָּקָם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. רָצוּ לְהַקְיָמוּ כָּל
 אוֹתָם חֲכִימֵי הַלֵּב, וְלֹא הָיָה מִתְקַיִם,
 מִשּׁוּם כְּבוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, עַד שֶׁבָּא מֹשֶׁה
 וְהַקְיָמוּ. וְהָרִי פְּרֻשׁוּהָ.

וַיָּקָם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. רַבִּי יְהוּדָה

דְּהָא כַּמָּה זְמַנִּין נִפְלֵת בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּתָא,
 וַיִּתְבּא בֵּין אֵינּוֹן מְאִירֵי דְבָבוּ, וּשְׂאֵר עַמּוּיִן
 קָמוּ עַל־יְהוּ דִּישְׂרָאֵל לְשִׁיעָצָה לֹון מֵעֲלָמָא, (וְלֹא יִכִּילוּ)
 בְּמָה דְאֵת אָמַר, (תהלים פג) עַל עַמּוּד יַעֲרִימוּ סוּד,
 וּכְתִיב כִּי נֹעֲצוּ לֵב יַחֲדָיו וְגו', אָמְרוּ לָכוּ וְנִכְחִידֵם
 מִגּוּי. וְעַם כָּל דָּא, אָף עַל גַּב דְּשְׂאֵר עַמּוּיִן קָמוּ
 עַל־יְהוּ, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אָנַח לֹון בִּידֵי־יְהוּ,
 וְאִי נִפְלוּ קָמוּ, דְּכְתִיב כִּי נִפְלֵתִי קָמְתִי. דְּהָא
 קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָקִים לָהּ תְּדִיר.

וְזַמְיָנָא בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, לֹוֹמַר בְּתַהוּא זְמַנָּא
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יוֹקִים לָהּ מֵעַפְרָא
 דְּגִלּוּתָא, וְתַסְתַּלַּק מִיָּהּ, אֵל תְּשֻׁמְחֵי אוֹיְבֵתִי לִי
 כִּי נִפְלֵתִי קָמְתִי. כִּי נִפְלֵתִי בְּגִלּוּתָא, וְאִשְׁתַּעֲבָדוּ
 בְּנֵי, קָמְתִי בְּתַי זְמַנָּא. וּבְגִין כֵּךְ, בְּתַהוּא זְמַנָּא

לשון הקודש

קָמוּ עַל־יְהוּ, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא הִנִּיחַ
 אוֹתָם בִּידֵיהֶם, וְאִם נִפְלוּ – קָמוּ,
 שְׁכַתוֹב כִּי נִפְלֵתִי קָמְתִי. שְׁהָרֵי הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מְקִים אוֹתָהּ תָּמִיד.

וְעַתְיָדָה בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לֹוֹמַר בְּאוֹתוֹ זְמַן
 שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹקִים אוֹתָהּ מִן
 הַעֲפָר שֶׁל הַגִּלּוּת וְתַסְתַּלַּק מִמֶּנָּה: אֵל
 תְּשֻׁמְחֵי אוֹיְבֵתִי לִי כִּי נִפְלֵתִי קָמְתִי. כִּי
 נִפְלֵתִי – בְּגִלּוּת וְהִשְׁתַּעֲבָדוּ בְּנֵי קָמְתִי

גַּב שְׁנִפְלָה, תְּקוּם וְקָמָה שְׂאֵר הַפְּעֻמִּים,
 שְׁכַתוֹב כִּי נִפְלֵתִי קָמְתִי.

שְׁהָרֵי כַּמָּה פְּעֻמִּים נִפְלָה בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
 בְּגִלּוּת וַיִּשְׁבָּה בֵּין אוֹתָם שְׂאֵר בְּעַלִּי
 וְרִיבּוֹת, וּשְׂאֵר הָעַמִּים קָמוּ עַל יִשְׂרָאֵל
 לְהַשְׁמִידֵם מִהָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁנִאָמַר (תהלים
 ab) עַל עַמּוּד יַעֲרִימוּ סוּד, וְכַתוּב כִּי נֹעֲצוּ
 לֵב יַחֲדָיו וְגו', אָמְרוּ לָכוּ וְנִכְחִידֵם מִגּוּי.
 וְעַם כָּל זֶה – אָף עַל גַּב שְׂשְׂאֵר הָעַמִּים

דַּאֲפִיק מוֹשֶׁה לֹון לְיִשְׂרָאֵל, כִּד עֶבֶד לֹון קְדָשָׁא
 בְּרִידָּהּ הוּא אֵינֹון נִסִּין וְגִבּוֹרָאן דְּעֶבֶד לֹון. כְּדִין
 וַיִּקָּם מוֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן כְּתִיב, דְּהָא עַל יְדָא
 דְּמוֹשֶׁה אֶתְקַם בְּכָל זְמַנָּא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר, (יחזקאל א) בְּלִכְתָּם יִלְכוּ וְגו' .
 בְּלִכְתָּם יִלְכוּ וּבְעַמְדָם יַעֲמֹדוּ. הָאִי קָרָא אֵית
 לְאַסְתְּכִלָּא בֵיה. בְּלִכְתָּם יִלְכוּ, וְכִי לָא יַדְעֵנָא דְּהָא
 בְּלִכְתָּם יִלְכוּ, וּבְעַמְדָם יַעֲמֹדוּ. אֵלָּא בְּלִכְתָּם דְּמֵאן.
 בְּלִכְתָּם דְּחִיּוֹת. דְּכִד אֵינֹון אֲזִלִּין, אֵינֹון אֲוֹפְנִים
 יִלְכוּ. כְּמָה דְּאֵת אָמַר וּבְלִכְתָּ הַחִיּוֹת יִלְכוּ הָאֲוֹפְנִים
 אֲעֲלֹם. וְעַל דָּא בְּלִכְתָּם יִלְכוּ וּבְעַמְדָם יַעֲמֹדוּ, בְּגִין
 דְּכָל מִטְּלָנִיהוֹן דְּאֵינֹון אֲוֹפְנִים, לָא אֵינֹון אֵלָּא
 בְּמִטְּלָנִין דְּחִיּוֹת, וְקִיּוּמָא דִּילְהוֹן לָא קִיּוּמֵי
 בְּאֶתְרֵיהוּ, אֵלָּא כִּלָּא תְּלִיא בְּחִיּוֹת. וְכֵן כְּתִיב

לשון הקודש

בְּלִכְתָּם יִלְכוּ, וְכִי לָא יַדְעֵנָא שְׁבְּלִכְתָּם
 יִלְכוּ וּבְעַמְדָם יַעֲמֹדוּ? אֵלָּא בְּלִכְתָּם שָׁל
 מִי? בְּלִכְתָּם שָׁל הַחִיּוֹת, כְּשֶׁהֵן הוֹלְכוֹת,
 אוֹתָם הָאֲוֹפְנִים יִלְכוּ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר
 וּבְלִכְתָּ הַחִיּוֹת יִלְכוּ הָאֲוֹפְנִים אֲעֲלֹם. וְעַל
 כִּד בְּלִכְתָּם יִלְכוּ וּבְעַמְדָם יַעֲמֹדוּ, מִשּׁוּם
 שְׁכָל מַסְעֵיהֶם שָׁל אוֹתָם הָאֲוֹפְנִים אֵינֶם
 אֵלָּא בְּמַסְעוֹת שָׁל הַחִיּוֹת, וְקִיּוּמָם אֵינֶם
 עוֹמְדִים בְּמַקּוּמָם, אֵלָּא הַכֹּל תְּלוּי

– בְּזִמְן תְּהֵא. וּמִשּׁוּם כִּד, בְּאוֹתוֹ זְמַן
 שְׁמוֹשָׁה הוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁעָשָׂה
 לָהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתָם הַנְּסִים
 וְהַגְּבוּרוֹת שְׁעָשָׂה לָהֶם, אִז – וַיִּקָּם מוֹשֶׁה
 אֶת הַמִּשְׁכָּן, שְׁהָרִי עַל יַד מִשְׁה הוּקַם
 בְּכָל זְמַן.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר, (יחזקאל א) בְּלִכְתָּם יִלְכוּ וְגו' .
 בְּלִכְתָּם יִלְכוּ וּבְעַמְדָם יַעֲמֹדוּ. בְּלִכְתָּם יִלְכוּ וּבְעַמְדָם יַעֲמֹדוּ.
 בְּלִכְתָּם יִלְכוּ וְגו' . בְּלִכְתָּם יִלְכוּ וּבְעַמְדָם יַעֲמֹדוּ. בְּלִכְתָּם יִלְכוּ וּבְעַמְדָם יַעֲמֹדוּ.
 בְּלִכְתָּם יִלְכוּ וּבְעַמְדָם יַעֲמֹדוּ. בְּלִכְתָּם יִלְכוּ וּבְעַמְדָם יַעֲמֹדוּ. בְּלִכְתָּם יִלְכוּ וּבְעַמְדָם יַעֲמֹדוּ.

וּבַהֲנָשָׂא הַחַיִּית מֵעַל הָאָרֶץ יִנְשְׂאוּ הָאוֹפְנִים
לְעַמְתָּם בְּגִין דְּחַיִּית וְאוֹפְנִים פְּתָדָא אֶזְלִין.

וְהָא חָזֵי, עֶשְׂרִין וְאַרְבַּע מִשְׁקוּפִין, דְּמִטְרָנִין עֲלֵאִין
קַיְיִמִין גּוּ מִשְׁקוּפָא חָדָא דְּבַסְטָר מְזָרְחָ.
לְהַאי פְּתָחָא, נְטָרִין אַרְבַּע וְעֶשְׂרִין מִשְׁמְרוֹת,
טְמִירִין גּוּ תוֹקְפָא דְּשִׁלְהוּבָא, דְּעֶטְרָא וְסַחְרָא לְגוּ
הַהוּא מִשְׁקוּפָא מִהַהוּא סְטָרָא דְּמְזָרְחָ.

וְאַרְבַּע וְעֶשְׂרִין סְמְכִין תְּחוּמֵי יְהוּ, וְעַל אֵלִין סְמְכִין
קַיְיִמִין עֶשְׂרִין וְאַרְבַּע עֲמוּדִין, וְאֵלִין אֵינּוּן
דְּקַיְיִמִין תְּדִיר, וְלֹא פְּרָחִין גּוּ אֲוִירָא כְּאֵינּוּן אַחְרָנִין,
וְאֵלִין אֵינּוּן דְּאַקְרוּן עוֹמְדִים, כְּמָה דְּאֵתְ אָמַר, (זכריה
ג) וְנָתַתִּי לָךְ מַהֲלָכִים בֵּין הָעוֹמְדִים הָאֵלֶּה. וְאֵלִין
עֲמוּדִים, קַיְיִמִין עַל אֵינּוּן סְמְכִין, בְּהוּ סַחְרָן
לְאַתְקַיְיִמָא בְּדוּכְתֵי יְהוּ.

לשון הקודש

מְזָרְחָ.

וְאַרְבַּעַה וְעֶשְׂרִים עֲמוּדִים תְּחַתֵּיהֶם,
וְעַל אֵלוּ הָעֲמוּדִים עוֹמְדִים עֶשְׂרִים
וְאַרְבַּעַה עֲמוּדִים, וְאֵלוּ הֵם שְׁתַּמִּיד
עוֹמְדִים, וְלֹא פוֹרְחִים לְתוֹךְ הָאֲוִיר כְּמוֹ
אוֹתָם הָאַחֲרִים, וְאֵלוּ הֵם שְׁנַקְרָאִים
עוֹמְדִים, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (זכריה ג) וְנָתַתִּי לָךְ
מַהֲלָכִים בֵּין הָעוֹמְדִים הָאֵלֶּה. וְאֵלוּ
הָעֲמוּדִים עוֹמְדִים עַל אוֹתָם תּוֹמְכִים,

בַּחַיִּית. וְכֵן בְּתוֹב, וּבַהֲנָשָׂא הַחַיִּית מֵעַל
הָאָרֶץ יִנְשְׂאוּ הָאוֹפְנִים לְעַמְתָּם, מִשׁוּם
שְׁחַיִּית וְאוֹפְנִים הוֹלְכִים כְּאַחַד.
וּבֹא רְאֵה, עֶשְׂרִים וְאַרְבַּעַה מִשְׁקוּפִים
שֶׁל הַמִּשְׁמְרוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת עוֹמְדִים בְּתוֹךְ
מִשְׁקוּף אֶחָד שֶׁבְּצַד מְזָרְחָ. לְפָתַח הַזֶּה
שׁוֹמְרִים עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע מִשְׁמְרוֹת
טְמוֹנוֹת בְּתוֹךְ הַתְּקוּף הַשְּׁלֵהֶבֶת שְׁעוּמְרַת
וְסוּבְבַת לְתוֹךְ אוֹתוֹ הַמִּשְׁקוּף מֵאוֹתוֹ צַד

כִּד אֱלִין עֲמוּדִים קַיִימִין עַל קַיִימֵיהוּ, בְּלָהוּ
 שְׁלִיטִין דְּקַיִימִין עֲלֵיהוּ, מְעַפְפִי וְטָסִין כָּל
 עֲלָמָא, וְאַשְׁגָּחוּ עֵינִין. וְאַיְנוּן דְּצִיִּיתִי קִלִּין, סְלָקִין
 מְלִין לְעֵילָא, בְּמָה דְאַתְ אָמַר (קהלת י) כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם
 יוֹלִיד אֶת הַקּוֹל. וּבְגִין כֵּן, אֵינּוּן סְמִכִין קַיִימִין
 בְּקַיִימָא תְדִיר.

תָּא חֲזִי, בְּלִכְתָּם יִלְכוּ בְּדַקְא מְרָן. וּבְהַנְשָׂאָם מֵעַל
 הָאָרֶץ יִנְשָׂאוּ הָאוֹפְנִים (דף רמ"ב ע"א) לְעַמְתָּם.
 דְּהָא בְּמָה דְאֱלִין חִיּוֹת נְטִלִין וְסְלָקִין, הָכִי אֵינּוּן.
 מְאִי טַעְמָא. בְּגִין, כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאוֹפְנִים. רוּחַ
 הַחַיָּה, רוּחַ קִדְשָׁא, דְנִשְׁיב וּבְטִשׁ בְּכִלְהוּ אוֹפְנִים,
 לְמַתְד. אֲשֶׁתְּכַח, דְּכָל מָאן דְאִיהוּ בְּדַרְגָּא עֲלָאָה,
 אִיהוּ נְטִיל לְמָאן דְנִטִּיל לֵיה. תָּא חֲזִי, דְאָרוֹן אִיהוּ
 הָוָה נְטִיל לְמָאן דְנִטִּיל לֵיה. אוֹף הָכָא, חִיּוֹת, אֵינּוּן
 נְטִלִין לְאוֹפְנִים.

לשון הקודש

בֵּא וְרָאָה, בְּלִכְתָּם יִלְכוּ, כְּפִי שְׁאִמְרָנוּ.
 וּבְהַנְשָׂאָם מֵעַל הָאָרֶץ יִנְשָׂאוּ הָאוֹפְנִים
 לְעַמְתָּם. שֶׁהָרִי כְּמוֹ שֶׁהַחַיּוֹת הָאֵלֶּה
 נוֹסְעִים וְעוֹלִים, כֵּן גַּם הֵם. מָה הַטַּעַם?
 מִשּׁוּם כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאוֹפְנִים. רוּחַ הַחַיָּה
 – רוּחַ הַקִּדְשׁ שֶׁנוֹשְׁבֵת וּמְכָה בְּכָל
 הָאוֹפְנִים לְלַכְתָּ. נִמְצָא שֶׁכָּל מִי שֶׁהוּא
 בְּדַרְגָּה עֲלִיּוֹנָה, הוּא נוֹשֵׂא אֶת מִי

בָּהֶם סוֹבְבִים לְהַתְקִים בְּמְקוֹמָם.
 כְּשֶׁהַעֲמוּדִים הִלְלוּ עוֹמְדִים עַל מְקוֹמָם,
 כָּל הַשְּׁלִיטִים שְׁעוֹמְדִים עֲלֵיהֶם מְעוֹפְפִים
 וְטָסִים בְּכָל הָעוֹלָם, וְהַעֵינִים מִשְׁגִּיחוֹת,
 וְהֵם מְקַשְׁיבִים לְקוֹלוֹת וּמַעֲלִים דְּבָרִים
 לְמַעְלָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם
 יוֹלִיד אֶת הַקּוֹל. וּמִשּׁוּם כֵּן אוֹתָם
 הַתּוֹמְכִים עוֹמְדִים בְּקִיּוּם תְּמִידִי.

וְאִי תִימָא כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאוֹפְנִים כְּתִיב. הָכִי נָמִי,
 דָּא חַיָּה, דְּאִיהוּ לְסֵטֶר יְמִינָא, לְסֵטֶר שְׂמָאלָא,
 וְלְסֵטֶר קָמָא, וְלְסֵטֶר אַחֲזָרָא, וְדָא אִיהִי חַיָּה, וְאֵלִין
 אֵינוּן חַיּוֹת.

כְּתִיב (יחזקאל י') **הִיא הַחַיָּה אֲשֶׁר רָאִיתִי תַּחַת אֱלֹהֵי**
יִשְׂרָאֵל בְּנֶהָר כְּבָר, דָּא הִיא חַיָּה דְּמַרְבַּע
לְאַרְבַּע סְטֵרִין דְּעֵלְמָא. וְדָא אִיהִי דְּקִימָא
כּוּרְסִיָּא, לְדִיוֹקְנָא דְּאָדָם. כְּמָה דְּכְתִיב, וְעַל דְּמוֹת
הַכֶּסֶּף דְּמוֹת כְּמִרְאֵה אָדָם עָלְיוּ מְלַמְעָלָה. וְכִלְא
לְהֵהוּא דְּרַגְא עֲלָאָה קְדִישָׁא סְתִימָאָה, דְּאֶקְרִי
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

וְדָא חַיָּה דְּלְתַתָּא, דְּקִימָא תַּחֲוֹת כְּלָהוּ חַיּוֹן
עֲלָאִין קְדִישִׁין. בְּגִין דְּאִית חַיּוֹן עֲלָאִין
אֵלִין עַל אֵלִין. כּוּרְסִיָּא דְּתַחֲוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל,

לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

שְׂמַרְבַּעַת לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, וְזוּהִי
 שְׂעוּמְדַת כְּכֶסֶף לְדְמוּת הָאָדָם, כְּכַתוּב
 (שם א) וְעַל דְּמוֹת הַכֶּסֶף דְּמוֹת כְּמִרְאֵה
 אָדָם עָלְיוּ מְלַמְעָלָה. וְהַכֵּל לְאוֹתָהּ דְּרַגְא
 עֲלִיוְנָה קְדוּשָׁה נְסֻתְרַת שְׁנַקְרָאת אֱלֹהֵי
 יִשְׂרָאֵל.

וְזוּ הַחַיָּה שְׂלֻמְטָה שְׂעוּמְדַת תַּחַת כָּל
 הַחַיּוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, מְשׁוּם שְׁיִישׁ
 חַיּוֹת עֲלִיוֹנוֹת אֵלּוּ עַל אֵלּוּ. הַכֶּסֶף

שְׁנוּשָׂא אוֹתוֹ. כַּאֲרָאָה, שְׂהָאֲרוֹן הַיְּהוָה
 נוֹשָׂא אֶת מִי שְׁנוּשָׂא אוֹתוֹ. אַף כַּאֲן
 הַחַיּוֹת נוֹשָׂאוֹת אֶת הָאוֹפְנִים.

וְאֵם תְּאֻמְרָה, כְּתוּב כִּי רוּחַ הַחַיָּה
 בְּאוֹפְנִים – גַּם כֵּן, זֶה חַיָּה שְׂהִיא לְצַד
 יְמִין, לְצַד שְׂמָאל, וְלְצַד הַקְּדָמִי וְלְצַד
 הָאַחֲזָרִי, וְזוּהִי חַיָּה, וְאֵלּוּ הֵן חַיּוֹת.

כְּתִיב (יחזקאל י') **הִיא הַחַיָּה אֲשֶׁר רָאִיתִי**
 תַּחַת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּנֶהָר כְּבָר. וְזוּהִי חַיָּה

דָּא דִּיּוֹקְנָא דִּיעֲקֵב. וְכוּרְסִיָּא דְלִתְתָּא, דָּא
 דִּיּוֹקְנָא דְדוּד. אִיהִי דְמַרְבְּעָא לְאַרְבַּע סְטָרִין
 דְעֵלְמָא. וּבְנִין בְּךָ רוּחָא נָפִיק מְלַעֲלָא, וְנָגִיד
 וְאַתְמִשְׁךְ מִדְרָגָא לְדְרָגָא, עַד דְבִטֵּשׁ בְּכֻלְהוּ
 תְּתָאֵי דְלִתְתָּא, וְהָהוּא רוּחָא אֲנָהִיג לְכֻלָּא,
 וְאַתְקִין תְּקוּנָא דְכֻלְהוּ לְאַתְקִנָּא.

(ס"א בַּהֲהוּא גִּוּוּנָא מִפֶּשֶׁשׁ דְּאֵית תְּקוּנָא לְעִילָא בַּהֲהוּא וְכוּ) וּבַהֲהוּא גִּוּוּנָא
 מִפֶּשֶׁשׁ, אֶתְתְּקִין לְתִתָּא. מַה כְּתִיב לְעִילָא, פִּי רוּחַ
 הַחַיָּה בְּאוֹפְנִים. וְכְתִיב אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁמָּה הָרוּחַ
 לְלָכֶת יִלְכוּ. לְתִתָּא מַה כְּתִיב, וַיָּקָם מֹשֶׁה אֶת
 הַמִּשְׁכָּן. בְּמַה. (ס"א לְמַאי) לְמַחֲוֵי רוּחַ דְּהָהוּא דְרָגָא
 דְלִתְתָּא, בַּהֲהוּא דִּיּוֹקְנָא דְהָהוּא רוּחַ עֲלָאָה, הִיא
 הַחַיָּה אֲשֶׁר רְאִיתִי תַּחַת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, וּמַהֲאֵי חַיָּה
 נִפְקָא רוּחָא לְאַתְקִנָּא כֻלָּא. הָכִי נָמִי מֹשֶׁה. הִיא

לשון הקודש

מִפֶּשֶׁשׁ מִתְתְּקִין לְמַטָּה. מַה כְּתוּב לְמַעְלָה?
 כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאוֹפְנִים. וְכְתוּב אֶל אֲשֶׁר
 יִהְיֶה שָׁמָּה הָרוּחַ לְלָכֶת יִלְכוּ. מַה כְּתוּב
 לְמַטָּה? וַיָּקָם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. בְּמַה?
 (לְמַה?) לְהִיּוֹת הָרוּחַ שֶׁל אוֹתָהּ הַדְרָגָה
 שֶׁלְמַטָּה בְּאוֹתָהּ הַדְּמוּת שֶׁל הָרוּחַ
 הָעֲלִיוֹנָה, הִיא הַחַיָּה אֲשֶׁר רְאִיתִי תַּחַת
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, וּמַהֲחַיָּה הַזֹּאת יוֹצֵאת רוּחַ
 לְהִתְקִין הַכֹּל. גַּם בְּךָ מֹשֶׁה. הִיא הַחַיָּה,

שֶׁתַּחַת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל זֶה הַדְּמוּת שֶׁל
 יַעֲקֹב. וְהַפֶּסֶס שֶׁלְמַטָּה זֶה הַדְּמוּת שֶׁל
 דוּד, הִיא הַמְרַבֵּעַת לְאַרְבַּע צַדֵּי
 הָעוֹלָם. וּמִשׁוּם כֵּן רוּחַ יוֹצֵאת מִלְמַעְלָה
 וְשׁוֹפַעַת וְנִמְשַׁכֶּת מִדְרָגָה לְדְרָגָה, עַד
 שְׂמִיכָה בְּכֹל הַתַּחְתּוֹנִים שֶׁלְמַטָּה, וְאוֹתָהּ
 רוּחַ מְנַהֵיגָה אֶת הַכֹּל, וּמִתְקִין אֶת תְּקוּן
 הַכֹּל לְתִתָּן.

(בְּאוֹתוֹ גִּוּן מִמֶּשׁ שֵׁשׁ תְּקוּן לְמַעְלָה בְּאוֹתוֹ) וּבְאוֹתוֹ גִּוּן

הַחַיָּה דִּיחֵב רוּחָא לְתַתָּא, לְאַתְקַנָּא כְּלָא. בְּגִין כִּד
כְּתִיב, וַיָּקָם, וַיִּתֵּן, וַיִּשָּׁם. וּבְכָל שְׁנֵי רוּחָא,
לְאַתְקַנָּא כְּלָא.

תָּא חַיִּי, בְּקַדְמֵיתָא, בְּמִשְׁפָּנָא דְעֵבֵד מִשָּׁה, אִיהוּ
אַתְקִין לִיה, בְּרוּזָא דְהַהוּא דְרָגָא עֲלָאָה דְאִיהוּ
קַיִמָא בֵּיה. בְּמַקְדָּשָׁא דְעֵבֵד שְׁלָמָה, אִיהוּ תַקִּין
לִיה, בְּרוּזָא דְהַהוּא נָהָר דְנַפְיָא מֵעֵדָן, דְאִיהוּ שְׁלָמָא
דְבֵיתָא, וְאִיהוּ נִיחָא דְבֵיתָא. וְעַל דָּא בְרוּזָא
דְמִשְׁפָּנָא, אִיהוּ קוֹרְפָא דְחֲבִיבוּתָא, בְּדִרְגָא (ס"א בְּרוּזָא)
דְגוּפָא, הַהוּא דְרָגָא דְמִשָּׁה, קַיִמָא בֵּיה קוֹרְפָא
דְחֲבִיבוּתָא, וְלֹא דְנִיחָא. כִּד אַתָּא שְׁלָמָה, וְאַתְקִין
מַקְדָּשָׁא, הַהוּא מַקְדָּשָׁא אַתְתַּקִּין, בְּרוּזָא דְחֲבִיבוּ
דְנִיחָא. וְעַל דָּא כְּתִיב בְּשְׁלָמָה, (דְּבָרֵי הַיָּמִים א' כב) הוּא
יְהִיָּה אִישׁ מְנוּחָה.

לשון הקודש

הבית והוא מנוחת הבית. ועל פן בסוד
המשכן הוא קרבת החביבות בדרגה
(בסוד) של הגוף, אותה הדרגה של משה
עומדת בה קרבת החביבות, ולא של
מנוחה. כשפא שלמה והתקין את
המקדש, אותו המקדש התתקין בסוד
של חביבות המנוחה. ולכן כתוב
בשלמה, הוא יהיה איש מנוחה.

שנתנה רוח למטה להתקין הכל. משום
כך כתוב, ויקם, ויתן, וישם. ובכל שם
רוח להתקין הכל.

בא וראה, בראשונה, במשכן שמשא
עשה, הוא התקין אותו בסוד אותה
הדרגה עליונה שהוא עומד בה. במקדש
ששלמה עשה, הוא תקן אותו בסוד
אותו נהר שיוצא מעדן, שהוא שלום

וּבְגִין כֶּךָ, דָּא אֶתְקִין בְּחַד דְּרִנָּא, וְדָא אֶתְקִין בְּחַד
 דְּרִנָּא, דְּיוֹקְנָא דְהָאֵי בְּהָאֵי, וְרִנָּא דָּא, (בראשית
 לז) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף.

שִׁירוֹתָא דְשָׂאֲרֵי מֹשֶׁה, לְאֶתְקַנָּא בְּהָאֵי אֶתְרָא,
 דְּאִיְהוּ סִטְרָא דְקְדוּשָׁה אוֹקִים קִימָה
 דְּנִקּוּדָה דְקִימָא בְּאִמְצָעִיתָא, דְּהוּה חֲשׂוּךְ וְשְׁקוּעַ
 בְּאֶתְרֵיהּ, וְלֹא אֶתְחַזֵּי, וְלֹא נָהִיר כְּלָל, וְשִׁירוֹתָא
 דְכֻלָּא אוֹקִים לָהּ לְהָאֵי נִקּוּדָה, דְּאֶשְׁתַּקְּעַת
 בְּאֶתְרָהּ. וְלִבְתָּר לְכָל אַחְרָא, דְּאִיְהוּ בְּנֵינָא
 דְּהָאֵי נִקּוּדָה.

וְאִם הָאֵי נִקּוּדָה לֹא אֶתְתַּקֵּן (נ"א אֶתְתַּקֵּם) בְּקַדְמִיתָא,
 כָּל מָאן דְּאֶתְפָּשַׁט מִנָּה, לֹא יָכִיל
 לְאֶתְתַּקְנָא. וּבִיּוֹן דְּהָאֵי נִקּוּדָה אֶתְקַמַּת וְאֶתְנַהֲוֶרֶת,
 כְּדִין, כָּל שְׂאֵר תְּקוּנָא אַחְרָא אֶתְתַּקֵּן, וְאֶתִּישְׁבַּת

לשון הקודש

נִרְאִית וְלֹא מְאִירָה כְּלָל. וְרִאשִׁית הַכֹּל
 הַקִּים אֶת הַנִּקּוּדָה הַזֶּה שֶׁשְׁקָעָה בְּמִקּוּמָה,
 וְאַחַר כֶּךָ כָּל הַיְתָר, שֶׁהוּא בְּנִינָה שֶׁל
 הַנִּקּוּדָה הַזֶּה.

וְאִם נִקּוּדָה זוֹ לֹא הִיָּתָה מִתְתַּקְּנָת (מִקְּמַת)
 בְּרִאשׁוֹנָה, כָּל מַה שֶׁהִתְפָּשַׁט מִמֶּנָּה לֹא
 יְכוּל הָיָה לְהִתְתַּקֵּן. וּבִיּוֹן שֶׁנִּקּוּדָה זוֹ
 הוֹקְמָה וּמְאִירָה, אִזּוּ כָּל שְׂאֵר הַתְּקוּן

וּבַשּׁוּמ כֶּךָ, זֶה הַתְּקוּן בְּדִרְגָּה אַחַת,
 וְזֶה הַתְּקוּן בְּדִרְגָּה אַחַת, דְּיוֹקְנֵנוּ שֶׁל זֶה
 בְּזוֹהַר. וְסוּד זֶה – (בְּרִאשִׁית לז) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת
 יַעֲקֹב יוֹסֵף.

הִרְאִישִׁית שֶׁהִתְחִיל מֹשֶׁה לְהִתְקִין
 בְּמִקּוּם הַזֶּה, שֶׁהוּא צַד הַתְּקִדְשָׁה, הַקִּים
 קִימָה שֶׁל נִקּוּדָה שְׁעוּמַדַּת בְּאִמְצָע
 שֶׁהִיָּתָה חֲשׂוּבָה וְשְׁקוּעָה בְּמִקּוּמָה, וְלֹא